

Bəzi vəzifəli şəxslər və ayrı-ayrı məmurlar qanununun aliliyinə, habelə, "Azərbaycan Respublikasında sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 24 noyabr tarixli Fərmanının 7-ci bəndi ilə mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərlərinin üzərinə qoyulmuş, vətəndaşların müəyyən olunmuş qrafikə uyğun olaraq qəbulunun, onların müraciətlərinə, ərizə və şikayətlərinin vaxtında baxılmasının və haqlı tələblərinin həllinin təmin olunması ilə bağlı tapşırıqə yetərinə əməl etməmişlər.

Rəsmi məlumata əsasən, "Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun müddələrinin tələblərini pozan 404, o cümlədən, 321 mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında, 83-ü isə yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçusu barədə intizam-tənbeh tədbiri tətbiq edilmişdir. Həmin intizam-tənbeh tədbirlərindən 357-si töhmət, 27-si vəzifə maaşının azaldılması, 13-ü dövlət qulluğundan azad edilmə, 7-si həmin təsnifatdan olan, lakin vəzifə maaşı aşağı olan vəzifəyə keçirilmə olmuşdur.

Əhalinin qayğıya, maddi və mənəvi dəstəyə daha çox ehtiyacı olduğu mövcud şəraitdə vətəndaşların dövlət orqanlarına müraciətlərinə diqqətlə yanaşılması, məmurların öz səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməsi hallarına son qoyulması, insanların problemlərinin həllinə istiqamətli tədbirlər görülməsinə səy göstərilməsi, vətəndaşlarla münasibətdə etik davranış qaydalarına riayət edilməsi son dərəcə vacibdir.

Hər bir vəzifəli şəxs və məmur, artıq dərk etməlidir ki, hazırkı dövr proseslərə tamamilə yeni yanaşmanı tələb edir və vətəndaşların istənilən məsələ ilə bağlı dövlət qurumlarına ünvanladığı müraciətlərini cavabsız və ya nəticəsiz qalması tamamilə yolverilməzdir.

artıq 8 milyon müraciət qəbul etmiş "ASAN Xidmət" mərkəzlərinin fəaliyyəti vətəndaş müraciətlərinin vaxtında cavablandırılmasında, bürokratik əngəllərin, korrupsiyanın qarşısının alınmasında mühüm önəm daşımaqdadır. Ölkə Prezidentinin müvafiq göstərişlərinə əsasən, bu mərkəzlərə həvalə olunan xidmətlərin sayının getdikcə artırılması vətəndaş müraciətlərinin və onların problemlərinin mənətsiz həllinə və əhalinin razılığına səbəb olmuşdur.

Məqsədi əhaliyə xidmətlərin göstərilməsində şəffaflığın təmin edilməsindən, müasir texnologiyaların tətbiqindən, dövlət qulluqçusu-vətəndaş münasibətlərində yeni düşüncə tərzinin formalaşdırılmasından, nəticə etibarilə, vətəndaşların razı salınmasından ibarət olan bu mərkəzlər vətəndaşla dövlət arasında qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsinə çalışmalıdır.

İqtisadi böhranın törətdiyi çətinliklərdən bu və ya digər dərəcədə zərər çəkmiş, nəticədə, istehsal gücünü dayandıрмаq, ştatları ixtisar etmək, iş vaxtını uzatmaq və ya kəsmək, sosial paketləri və əmək haqlarını aşağı salmaq məcburiyyətində olan, işçilərin gələcəyinə laqeydliklə yanaşan bəzi biznes strukturlarının vətəndaşa və işçiyə münasibətdə məsuliyyət hissinin artırılması məqsədilə Əmək

Müvəkkilin də təklifləri nəzərə alınaraq, ünvanlı yardımın təyini prosesi təkmilləşdirilməkdədir. Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 5 fevral tarixli, 37 nömrəli Qərarına əsasən, həmin Qaydalar ləğv edilmiş, yeni redaksiyada müterəqqi müddələrin əks olduğu "Ünvanlı dövlət sosial yardımının alınması üçün müraciət edilməsi, onun təyin olunması, verilməsi və verilməsindən imtina edilməsi Qaydaları" təsdiq edilmişdir. Yeni Qaydalarda yardımın təyin olunmasından imtina siyahısından təhsil haqqı və kredit öhdəliyi məsələləri çıxarılmışdır. Bununla bəla, təkmilləşdirmə işinin davam etdirilməsi zəruridir.

Qeyd olunanlarla yanaşı, Müvəkkil əlçatanlığın təmin olunması üzrə tədbirlərin davam etdirilməsini, ünvanlı dövlət sosial yardımının, habelə, əlilliyin və sağlamlıq imkanları məhdudluğunun müəyyən edilməsindən də "ASAN Xidmət" mərkəzlərinə həvalə olunmasının sürətləndirilməsini məqsəduyğun hesab edir.

Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş, QİÇS və narkomaniyadan əziyyət çəkən, şəxslər üçün dərman preparatlarının, təhlükəli yoluxucu xəstəliklər siyahısına daxil edilmiş hepatit "C" və "B" virusuna yoluxmuş xəstələrin dövlət hesabına dərman preparatları ilə təmin olunması ilə bağlı mü-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Azərbaycanda qanunun aliliyi və insan haqları

Sosial məsuliyyətin gücləndirilməsinə ehtiyac olduğu bir vaxtda, hər bir vəzifəli şəxs bilməlidir ki, dövlətin yürütdüyü siyasətin mərkəzində vətəndaş dayanır və bütün səylər onun rifahına xidmət etməli və sosial proqramların icrasına yönəldilməlidir.

Odur ki, vəzifəli şəxslər, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada, vətəndaşların müntəzəm qəbullarını təşkil etməli, onların problem və tələblərini dinləməli, əhali arasında zəruri izahat və məsləhət işi aparmalı, insan hüquqlarının təmin edilməsinə yönəlmiş tədbirləri genişləndirməli, yerlərdə sahibkarlara lazımi şərait yaradılmalı, müasir istehsal və sənaye sahələrinin, yeni iş yerlərinin yaradılmasına dəstək verməli, məhsuldar qüvvələri və sahələri sosial-iqtisadi inkişafa və əhalinin rifah halının yüksəlməsinə cəlb etməlidirlər.

Bu baxımdan, ölkə Prezidentinin göstərişi ilə səlahiyyətli dövlət qurumlarının rəhbərlərinin, müntəzəm olaraq, respublikanın şəhər və rayonlarında əhali ilə görüşlər keçirməsi, vətəndaşları qəbul etməsi, onları narahat edən məsələlərin həlli üzrə konkret tədbirlər görülməsi təqdirəlayiq haldır və əhali tərəfindən razılıqla qarşılanır.

Qeyd edilməlidir ki, 200-dən artıq elektrik xidmət göstərən və

və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin fəaliyyəti səmərələşdirilməli və gücləndirilməlidir. Həmin nazirliyin tabeliyində olan məşğulluq mərkəzlərinin fəaliyyəti də yenidən qurulmalı, əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsinə yanaşma daşların əmək hüquqlarının etibarlı müdafiəsi istiqamətində dəyişilməlidir.

Əhalinin qayğıya ehtiyacı olan qruplarına sosial müavinətlərin təyin olunması və verilməsinin hüquqi əsaslarını tənzimləyən "Sosial müavinətlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun əhalinin hüquqlarının müdafiəsi baxımından təkmilləşdirilməsi zəruridir.

Sosial dəstəyə böyük ehtiyacı olan aztəminatlı ailələrə ünvanlanmış, kənd yerlərində şəxsi təsərrüfatın inkişaf etdirilməsi üçün natura şəklində yardımı, rayon mərkəzlərində (şəhərlərdə) isə kiçik biznesə birdəfəlik maddi dəstəyi, kommunal xidmətlərdən istifadə üzrə güzəştin müəyyən edilməsini, fərdi ev tikmək üçün torpaq sahələrinin ayrılmasını, tikinti materiallarının alınması üçün güzəştli kreditlərin verilməsini nəzərdə tutan "Aztəminatlı ailələrə sosial dəstək proqramı" layihəsinin hazırlanması və tətbiq edilməsi məqsəduvafiqdir.

vafiqdir. siyahının genişləndirilməsi zəruridir.

Ahıl qadın və kişilər üçün tibb xidmətlərinin və dərmanların qiymətlərinin əlçatan olması və tibbi sığorta məsələsinin həlli məqsəduyğundur.

Məktəbəqədər təhsil müəssisələri şəbəkəsinin genişləndirilməsi uşaqların sayı ilə bu təhsillə əhatə səviyyəsi arasında nəzərə çarpacaq fərqin aradan qaldırılmasına imkan verə bilər.

Təhsil prosesində əldə olunan bilik və bacarıqlar, həmçinin, etik-əxlaqi norma və dəyərlər hər bir təhsil alanın cəmiyyətin layiqli üzvü olması üçün lazımi şərait yaratmalıdır. Tədris prosesinin düzgün təşkil edilməsi, məktəb rəhbərliyinin öz üzərinə düşən vəzifələrin müəyyən edilmiş qaydada icra etməsi təhsilin səviyyəsinin artırılmasında əhəmiyyətli vasitədir. Bununla yanaşı, şagirdlərə qarşı kobud və ləyaqəti alçaldan hərəkətlərə, fiziki və mənəvi zorakılığa yol verilməsinə görə məsuliyyətin də ciddiləşdirilməsi zəruridir.

Ümumiyyətlə, məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə qaytarılması, həmçinin, istər bu müəssisələrin, istərsə də orta məktəblərin birbaşa həmin nazirliyin büdcəsindən maliyyələşdirilməsi məqsəduvafiqdir.

vafiqdir.

Aztəminatlı ailələrdən olan tələbələrə təhsil haqqının ödənilməsində güzəştlərin nəzərdə tutulması olduqca əhəmiyyətlidir. Əlverişli üsullardan biri kimi ipoteka krediti almaq imkanları asanlaşdırılmalı, ipoteka kreditləşməsi sistemi təkmilləşdirilməli, habelə, sosial mənzil fondunun yaradılması əhalinin, xüsusilə, gənc və aztəminatlı ailələrin mənzil və yaşayış evlərinə artan tələbatının ödənilməsinə imkan verə bilər. Bu kreditin regionlarda da genişləndirilməsi əhalinin bölgələrdə dayanıqlılığını və məskunlaşması prosesini daha da möhkəmləndirir.

"Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qüvvəyə minənədək, əldə edilmiş və yararlanmış daşınmaz əmlak obyektləri üzərində hüquqların əldə edilməsini təsdiq edən sənədlərin Siyahısının genişləndirilməsi vətəndaşlar tərəfindən müxtəlif vaxtlarda, o cümlədən, bələdiyyələrin fəaliyyətə başladığı vaxta qədər fərdi ev tikintisi üçün verilmiş torpaq sahələrində tikilmiş evlərin dövlət qeydiyyatına alınması sahəsində hələ də mövcud olan bəzi çətinliklərin həllinə imkan verə bilər.

Məcburi köçkünlər tərəfindən,

xüsusilə, Bakı şəhərində zəbt edilmiş ev, mənzil və digər tikililərin sahiblərinin pozulmuş hüquqlarının bərpası məqsədilə həmin ailələrin onlar üçün yeni tikilən binalara köçürülməsi məqsəduyğundur.

Qeyd edilənlər və mövcud vəziyyət insan hüquqlarının və azadlıqlarının daha səmərəli müdafiəsi və etibarlı təmin edilməsi məqsədilə sosial-iqtisadi həyatın bütün sahələrində ictimai nəzarət institutunun tətbiq edilməsini və genişləndirilməsini, həmçinin, mərkəzi dövlət qurumları tərəfindən müvafiq yerli struktur bölmələrinin işinə nəzarətin gücləndirilməsi də zəruridir. Prezident İlham Əliyev 2015-ci ildə "Respublika Günü" münasibətilə keçirilən rəsmi qəbuldakı nitqində demişdir: "...İctimai nəzarət olmasa, ölkəmiz uğurla inkişaf edə bilməz. Bir adam - Prezident, yaxud da ki, rəhbər işçilər hər bir sahəni daim diqqət mərkəzində saxlaya bilməz. Ona görə, bəzi hallarda qanunsuzluqlar, qanun pozuntuları, sosial ədalətin pozulması halları baş verir. Bu, bizi çox üzür. Biz buna yol verə bilmərik. Bunun qarşısını almaq üçün mütləq çox güclü ictimai nəzarət olmalıdır."

Vahid Öməröv,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru